

**Formularz opisu przedmiotu (formularz sylabusu) na studiach wyższych,
doktoranckich, podyplomowych i kursach doszkalcających**

A. Ogólny opis przedmiotu

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu (w języku polskim oraz angielskim)	Współczesna filozofia nauki (Contemporary philosophy of science)
Jednostka oferująca przedmiot	Wydział Filozofii i Nauk Społecznych
Jednostka, dla której przedmiot jest oferowany	Wydział Filozofii i Nauk Społecznych; Studia nad nauką i technologią
Kod przedmiotu	2405-ST5-S2-1-FIL
Kod ISCED	0314
Liczba punktów ECTS	4
Sposób zaliczenia	Egzamin
Język wykładowy	Język polski
Określenie, czy przedmiot może być wielokrotnie zaliczany	tak
Przynależność przedmiotu do grupy przedmiotów	Przedmioty obowiązkowe dla I roku studiów na nauką i technologią
Całkowity nakład pracy studenta/słuchacza studiów podyplomowych/uczestnika kursów doszkalcających	<i>Godziny realizowane z udziałem nauczycieli (40 godz.):</i> - udział w wykładach – 30 - konsultacje z nauczycielem akademickim - 10 <i>Czas poświęcony na pracę indywidualną studenta (80 godz.):</i> - przygotowanie do wykładu - 20 - czytanie literatury – 30 - przygotowanie do egzaminu - 30 Łącznie: 120 godz. (4 ECTS)
Efekty uczenia się – wiedza	<i>W1:</i> Zna i rozumie najważniejsze pojęcia, teorie kontrowersje współczesnej filozofii nauki – K_W01, K_W02 <i>W2:</i> Zna i rozumie metafizyczne, epistemologiczne i etyczne aspekty praktyk naukowych – K_W04, K_W06, K_W08
Efekty uczenia się – umiejętności	<i>U1:</i> Potrafi krytycznie interpretować literaturę dotyczącą współczesnej filozofii nauki – K_U01 <i>U2:</i> Potrafi interpretować różne zjawiska za pomocą wiedzy z zakresu współczesnej filozofii nauki – K_U03, K_U04
Efekty uczenia się – kompetencje społeczne	<i>K1:</i> Jest gotów do prowadzenia dyskusji w szerszym gronie nad wybranym problemem – K_K04 <i>K2:</i> Jest gotów do abstrakcyjnego ujmowania wybranych problemów związanych z nauką i technologią przy użyciu narzędzi ze współczesnej filozofii nauki – K_K05
Metody dydaktyczne	- wykład informacyjny (konwencjonalny) - wykład problemowy

Wymagania wstępne	brak
Skrócony opis przedmiotu	Celem wykładu jest autorskie przedstawienie i krytyczna interpretacja najważniejszych pojęć i problemów, dominujących teorii oraz palących kontrowersji współczesnej filozofii nauki. Omówione zostaną na nim najważniejsze współczesne nurty filozoficznego badania nauki, zajmujące się aspektami metafizycznymi, epistemologicznymi i etycznymi praktyk naukowych.
Pełny opis przedmiotu	W porządku chronologicznym przedstawione zostaną następujące wykłady: • Podstawowe założenia, przedstawiciele i konsekwencje filozoficzne neopozytywizmu • Obiektywistyczna teoria wiedzy Karla Poppera i Imre Lakatosa • Psychosocjologia poznania naukowego Ludwika Flecka • Niewspółmierność paradygmatów i rewolucje naukowe Thomasa Kuhna • Anarchizm metodologiczny Paula Feyerabenda • Mocny program socjologii wiedzy • Wiedza usytuowana i zwrot ku rzeczom. Konstruktywizm i postkonstruktywizm • Elementy filozofii biologii, czyli o płci konstruowanej genetycznie (lub molekularnym poskramianiu lęków) • Feministyczna filozofia nauki, czyli długie trwanie efektu Matyldy • Nieklasyczna filozofia nauki: epistemologiczne uwikłanie medycznego zjawiska anoreksji • Neuroseksizm, neurofeminizm i inne neurofascynacje, czyli krytycznie o neuronaukach W tematykę poszczególnych wykładów wplecione zostaną następujące bloki problemowe: • rozumienie wiedzy naukowej (nowożytnej i współczesnej, rozróżnienia na naukę i technonaukę), • relacja między nauką a filozofią (czym zajmuje się filozofia nauki), • problem demarkacji (nauka versus pseudonauka), • spór o racjonalność i obiektywność nauki, • debata realizm versus antyrealizm (konstruktywizm) w rozumieniu nauki, • problem metody naukowej: rola metafor (języka), modelowania i eksperymentu w tworzeniu nauki, • technologia a rozwój nauki, pozorna neutralność technologii • nauka a wartości poza-epistemiczne (relacje wiedzy i władzy), • krytyczne teorie nauki (epistemologia feministyczna, postkolonialne teorie wiedzy; społeczna odpowiedzialność nauki).
Literatura	Derra, A. (2018). Neuroseksizm w działaniu, czyli jak nauka może wspierać lub obalać stereotypy na temat płci. <i>Praktyka Teoretyczna</i> 2(28), 163-170. Fleck, L. (2014). <i>Patrzeć, widzieć, wiedzieć. Wiele błędnych mniemań rozprasza psychologia spostrzegania i socjologia myślenia</i>. W: <i>Studia nad nauką i technologią: wybór tekstów</i>. Red. E. Bińczyk, A. Derra. Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 47-70. Hacking, I (1986) Making Up People. In: <i>Reconstructing Individualism</i>, ed., T. Heller et al. Stanford University Press, 222-236. Haraway, D. (2014). <i>Wiedza usytuowana: problem z nauką w feminizmie a przywilej przyjęcia częściowej, niepełnej perspektywy</i>. W: <i>Studia nad nauką i technologią: wybór tekstów</i>. Red. E. Bińczyk, A. Derra. Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 103-133. Kourany, J. (2003) A Philosophy of Science for the Twenty-First

	Century. <i>Philosophy of Science</i> 70 (1), 1-14. Shapin, S. (1984). Pump and Circumstance: Robert Boyle's Literary Technology. <i>Social Studies of Science</i> 14 (4), 481-520. Wajcman, J. (2010) Feminist theories of technology. <i>Cambridge Journal of Economics</i> 34, 143-152
Metody i kryteria oceniania	Metody oceniania: egzamin pisemny- Kryteria oceniania: Wykład: egzamin pisemny w formie np. testu (pytania otwarte/pytania zamknięte)
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	nie dotyczy

B) Opis przedmiotu cyklu

Nazwa pola	Komentarz
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	2020/2021 Z
Sposób zaliczenia przedmiotu w cyklu	Identyczne jak w części A
Forma(y) i liczba godzin zajęć oraz sposoby ich zaliczenia	Identyczne jak w części A
Imię i nazwisko koordynatora/ów przedmiotu cyklu	Dr hab. Aleksandra Derra, prof. UMK
Imię i nazwisko osób prowadzących grupy zajęciowe przedmiotu	<u>Wykład</u> : dr hab. Aleksandra Derra, prof. UMK
Atrybut (charakter) przedmiotu	Przedmiot obligatoryjny
Grupy zajęciowe z opisem i limitem miejsc w grupach	Wykład – 1 grupa (limit miejsc - 15 osób)
Terminy i miejsca odbywania zajęć	
Liczba godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	nie dotyczy
Strona www przedmiotu	nie dotyczy
Efekty kształcenia, zdefiniowane dla danej formy zajęć w ramach przedmiotu	identyczne jak w części A
Metody i kryteria oceniania danej formy zajęć w ramach przedmiotu	identyczne jak w części A
Zakres tematów	• rozumienie wiedzy naukowej (nowożytnej i współczesnej, rozróżnienia na naukę i technonaukę), • relacja między nauką a filozofią (czym zajmuje się filozofia nauki), • problem demarkacji (nauka versus pseudonauka), • spór o racjonalność i obiektywność nauki, • debata realizm versus antyrealizm (konstruktywizm) w rozumieniu nauki, • problem metody naukowej: rola metafor (języka), modelowania i eksperymentu w tworzeniu nauki, • technologia a rozwój nauki, pozorna neutralność technologii • nauka a wartości poza-epistemiczne (relacje wiedzy i władzy), • krytyczne teorie nauki (epistemologia feministyczna, postkolonialne teorie wiedzy; społeczna odpowiedzialność nauki).
Metody dydaktyczne	identyczne jak w części A
Literatura	identyczna jak w części A